

TOPLUM KATILIMI VE

HESAP VEREBİLİRLİK

FAALİYETİ UYGULAYICILARI

İÇİN CEP KILAVUZU

**TEMEL COVID-19
AŞISI KAYNAKLARI**

İÇİNDEKİLER

COVID-19 aşıları hakkında sıkça sorulan sorulara yanıtlar	4
Toplum Katılımı ve Hesap Verebilirlik – kullanıma sunma planları tasarlamaya yönelik temel araçlar	6
Aşı için öncelik verilen popülasyonlara ulaşmak	8
Geri bildirim ve algı verilerini toplamaya yönelik araçlar	10
Önerilen kaynak bağlantıları.....	11

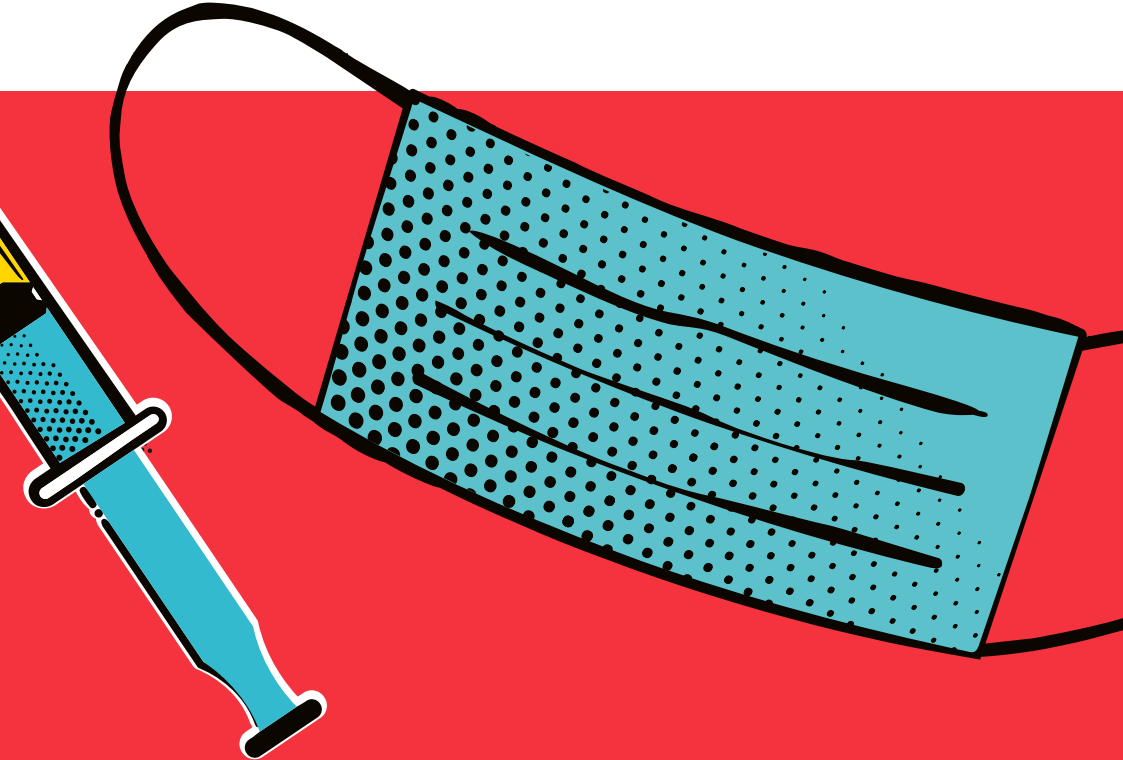

AMAÇ

Güven unsuru, COVID-19 salgınına etkili yanıt verme ile aşıların dağıtımını ve kabulünü sağlama açısından kritik öneme sahiptir. Toplulukların hastalığı nasıl algıladıklarını, aşılarla ilgili temel sorularının ve endişelerinin neler olduğunu anlamak ve faaliyetlerimizi insanların geri bildirimlerine göre uyarladığımızı göstermek, güven oluşturma sürecinde büyük önem taşır.

Bu cep kılavuzu, COVID-19 aşılarının kullanıma sunulmasını desteklemek için toplum katılımı ve hesap verebilirlik (CEA) yaklaşımlarını kullanarak güven oluşturmaya amaçlayan bazı temel araçları ve kaynakları bir araya getirir.

Kızılhaç ve Kızılay gönüllüleri; risk iletişimi, toplum katılımı ve hesap verebilirlik uygulayıcıları; sivil toplum örgütleri ve COVID-19 aşılarının kullanıma sunulmasında toplum katılımı faaliyetlerini yürütmekten sorumlu diğer paydaşlar için tasarlanan bu kılavuz, temel bilgilere ve tavsiyelere ulaşabilmenizi kolaylaştırır.

COVID-19 AŞILARI

HAKKINDA SIKÇA SORULAN

SORULARA YANITLAR

COVID-19 aşısı yaptırmamanın faydaları nelerdir?

Bilim insanları, aşı olmanın yalnızca kendinizi değil, aynı zamanda tüm toplumu korumak için güçlü bir yol olabileceğini bugün bile kanıtlamaktadır. Maske takmak ve sosyal mesafeyi korumak, virüse maruz kalma veya başkalarına bulaştırma olasılığını azaltmaya yardımcı olur. Ancak bu önlemler tek başına yeterli değildir. Aşılar, vücudunuzun doğal savunma mekanizmalarını COVID-19'a neden olan virüsü tanımaya ve bu virüsle savaşmaya hazır hale getirir. Bu da COVID-19 aşılarının bağışıklık sisteminizle birlikte çalışacağı ve böylece virüse maruz kaldığınızda bağışıklık sisteminizin sizi virüse karşı korumaya hazır olacağı anlamına gelir. Uzmanlar, COVID-19 aşısı olmanın, COVID-19 virüsünü kapmanız durumunda bile ciddi şekilde hastalanmanızı önleyebileceğine inanmaktadır.

COVID-19 aşılarının güvenli olup olmadığını nasıl anlarız?

Tüm aşılar gibi, COVID-19 aşıları da on binlerce insanı içeren çalışmalar dahil titizlikle yapılan, çok aşamalı bilimsel çalışmalardan geçmektedir. COVID-19 açısından yüksek risk altındaki kişileri kapsayan bu bilimsel çalışmalar, yaygın yan etkileri veya diğer güvenlik endişelerini belirlemek üzere tasarlanmıştır. Bilimsel çalışma sonuçları erişilebilir olduktan sonra, düzenleyici kurumlar aşının güvenli olduğundan emin olmak için verileri gözden geçirir. Aşı, ancak düzenleyicilerin aşının güvenli ve etkili olduğundan emin olmaları sonrasında uygulanır. COVID-19 aşısı piyasaya sunulduktan sonra, beklenmedik yan etkileri belirlemek için takip edilir.

Herkese yetecek kadar COVID-19 aşısı olacak mı? Yeterli sayıda aşı yoksa, ilk önce kim aşı olacak?

COVID-19 aşılarının tedarikinin ilk başta sınırlı olması beklenmekte, bu da herkesin hemen aşı olamayacağı anlamına gelmektedir. COVID-19 aşıları erişilebilir hale geldikçe, ilk olarak en yüksek risk grubundakilere sunulacaktır. COVID-19 aşılarının ilk dozlarını almaya uygun olan spesifik gruplar, aşıya ve ülkeye bağlı olarak değişiklik gösterebilir. İlk gruplarda muhtemelen ön saflarda yer alan sağlık ve bakım hizmeti çalışanları, 65 yaşın üzerindeki kişiler, kalp hastalığı ve diyabet gibi altta yatan rahatsızlıkları olanlar yer alacaktır. Yeterli doz elde edildiğinde ise nüfusun geri kalanı aşı olmaya teşvik edilecektir.

Bu kadar hızlı bir şekilde güvenli bir aşı geliştirmek nasıl mümkün olabilir?

COVID-19 aşıları, tarihteki diğer tüm aşılardan daha hızlı geliştirilmiş olsa da güvenlik unsuru, diğer aşı geliştirme süreçlerindeki kadar üzerinde durulan bir husus olmuştur. Bilim adamları, yaşanan küresel acil durum nedeniyle COVID-19 aşısı geliştirmeye öncelik vermiştir. Şu anda düzenleyici kurumlar tarafından incelenip onaylanan aşılar, diğer aşılarla aynı düzeyde testlerden ve güvenlik süreçlerinden geçmiştir. Onaylanan tüm aşılar, on binlerce insan üzerinde titizlikle test edilmiş olacaktır.

Genellikle bilimsel araştırmalarda yer alan bazı süreçler de aşının daha hızlı bir şekilde erişilebilir hale getirilebilmesi için hızlandırılmıştır. Örneğin, bilimsel çalışmada yer alan katılımcılar çalışmanın düzenlendiği sırada seçilmiş, böylelikle araştırma onaylandığı anda başlamaya hazır olmaları sağlamıştır.

COVID-19 aşıları hakkında sık sorulan diğer soruları ve cevapları Sağlık Yardım Masası'nda bulabilirsiniz. Yazıcı dostu sürüme buradan ulaşabilirsiniz.

KULLANIMA SUNMA

PLANLARINIZI TASARLAMAYA

YÖNELİK ARAÇLAR

Toplum Hazırlığında 10 adım, toplulukların COVID-19 aşısı, tedavisi veya yeni bir teşhis yöntemi için hazır hale gelmesini sağlayan bir araçtır. Aşağıdaki 10 adım, güveni teşvik etme görevini temelde topluluklara devrederek gücünü kanıtlamış köklü ilkelerdir.

1. ADIM: İnsanlar için insanlarla birlikte karar almak.

2. ADIM: Resmi ve gayri resmi bağlantılar yoluyla güveni korumak ve güçlendirmek.

3. ADIM: Daha fazla dinlemek ve daha az konuşmak.

4. ADIM: Karar vermek ve rota düzeltmek için verilerden faydalanmak.

5. ADIM: Toplumla birlikte durmaksızın plan yapmak.

6. ADIM: Başarıyı insanların ölçmesine izin vermek.

7. ADIM: Daha fazla Toplum Katılımı uzmanını istihdam etmek ve desteklemek.

8. ADIM: COVID-19'un ötesine geçmek için kapasite oluşturmak ve beceri geliştirmek.

9. ADIM: Bilgi kirliliğini yönetmek.

10. ADIM: Bilgi dağılımını birlikte başlatmak.

Risk İletişimine ve Toplum Katılımına Yönelik Kolektif Hizmet tarafından geliştirilen belgenin tamamını [burada](#) bulabilirsiniz.

Ulusal Topluluk COVAX uygulama hazırlığı değerlendirme aracı, Ulusal Toplulukların COVID-19 aşısını (COVAX) kullanımına hazır olup olmadıklarını değerlendirmelerine destek olmak üzere geliştirilmiştir.

Bu araç, aşıların kullanıma sunulması ve talep oluşturma planları tasarlanırken Ulusal Topluluklara önerilen faaliyetlerin bir listesini içerir. Önerilen faaliyetler şunlardır:

- ❑ Planlama ve Koordinasyon.
- ❑ Kaynaklar ve Finansman.
- ❑ Savunuculuk, Sosyal Seferberlik ve İletişim.
- ❑ Operasyonel Destek.
- ❑ Eğitim ve Denetim.
- ❑ İzleme, Değerlendirme ve Öğrenme.

AŞI İÇİN ÖNCELİK VERİLEN

POPÜLASYONLARA ULAŞMAK

Altta yatan rahatsızlıkları olan kişiler

Küresel veriler altta yatan rahatsızlıkları olan kişiler arasındaki ölüm oranlarının yüksek olduğunu da göstermektedir. Bu nedenle, altta yatan rahatsızlıkları olan kişilere de aşı için öncelik verilmesi gerekecektir. Bu grubun aşılmasının önemini vurgulayan bilgilerin, sosyal harekete geçiriciler aracılığıyla kişiler arası iletişim dahil olmak üzere kitle iletişim araçları, sosyal medya ve toplum medyası aracılığıyla yayılması gerekecektir. Toplum gönüllüleri ve sosyal harekete geçiriciler aile düzeyinde bilgi paylaşabilir.

Sağlık Çalışanları

Doktorlara, hemşirelere, aşı uygulayanlara, toplum sağlığı çalışanlarına, sorumlu sağlık tesisine ve diğer sağlık çalışanlarına sağlık bakanlığı kurumları veya özel sağlık hizmeti sağlayıcıları aracılığıyla ulaşılabilir. Sağlık çalışanlarına genellikle kişiler arası iletişim konusunda eğitim verilir ve bu kişiler mesajları toplum geneline yayarken referans olarak sıkça sorulan soruları ve bilgi sayfalarını kullanabilirler.

60 yaş üstü nüfus

Küresel veriler, COVID-19'a bağlı ölüm oranlarının 65 yaş üstü kişiler arasında yüksek olduğunu göstermektedir. Bu nedenle bu yaş grubundaki kişilere aşı için öncelik verilmesi gerekecektir. Aşılama konusunda eyleme geçirilebilir içerikleri paylaşmak, soruları yanıtlamak ve COVID-19 ile ilgili bilgi boşluklarını belirlemek için yaşlı bakımı evleri, yerel belediyeler, sosyal yardım departmanları ve hane reisleriyle birlikte çalışmak önemli hale gelecektir. Babalar, anneler ve aile gruplarının yanı sıra dini liderler de yaşlı nüfuslara ulaşmak için kullanılabilecek diğer kanallardır.

Sosyal Harekete Geçiriciler

Aşılarla ilgili kilit mesajlarla ailelere ve topluluklara ulaşmaktan sorumlu olan toplum gönüllüleri, sivil toplum örgütü (STK) çalışanları ve inanç temelli kuruluş (İTK) gönüllüleri gibi sosyal harekete geçiriciler de enfekte olmuş kişilerle doğrudan temas riski altındadır. Bu nedenle, aşı için bu gruplara da öncelik verilmesi gerekecektir. Sosyal harekete geçiricilerin, toplum düzeyinde yüz yüze iletişim kurarken kendilerini enfeksiyondan nasıl koruyacakları hakkında, COVID-19 ve aşılarla ilişkin iletişim yöntemleri ve mesaj iletme konularında eğitim almaları gerekir. Sosyal harekete geçiricilere STK'lar, İTK'lar, Kızılhaç ve Kızılay Ulusal Dernekleri ve ülkelerdeki sağlık eğitimi departmanları aracılığıyla ulaşılabilir.

Aşı için öncelik verilen popülasyonlara ulaşma konusunda daha fazla bilgiyi [burada](#) bulabilirsiniz.

GERİ BİLDİRİM VE ALGI

VERİLERİNİ TOPLAMAYA

YÖNELİK ARAÇLAR

Kızılhaç ve Kızılay Ulusal Toplulukları, iletişim ve katılım planlarını geliştirmeden önce, COVID-19 aşılara yönelik algılar hakkında mevcut bilgileri (yani ikincil verileri) bulmaya çalışmalıdır. İletişim planlarına bilgi sağlamak için yeterli düzeyde davranışsal ve sosyal veri bulunmaktadır (örneğin, sosyal medya izleme yoluyla) ve hızlı masa başı incelemeleri gerçekleştirilebilir. Basit bir masa başı incelemesinin nasıl yapılacağına ilişkin rehber [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

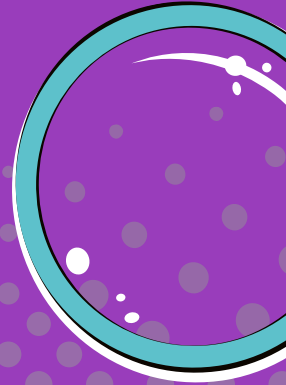
Diğer bağlamlarda, bu konuları kapsayan veriler eksik veya eski olabilir. Ulusal Topluluklar bu gibi durumlarda bilgi, tutum ve uygulamaları, topluluklardaki kilit etkileyicileri, iletişim kanallarını vb. değerlendirmek için hızlı değerlendirmeler yapmayı düşünmelidir.

Mevcut veriler daha sonra analiz edilebilir, hesaplanabilir ve aşı stratejilerine bilgi sağlamak ve bağlamsal bilgi boşluklarına, ihtiyaçlara ve yerel topluluklardan gelen geri bildirimlere yanıt vermek için kullanılabilir.

Aşı uygulamasına ve kullanımla ilgili tereddütlere ilişkin değerlendirmelerde kullanılması önerilen temel sorular, basılı, mobil veya web tabanlı yöntemlerle kullanılmak üzere aşağıda verilmiştir. Bu sorular, veri karşılaştırılabilirliğini en üst düzeye çıkarmak amacıyla kurum dışı iş ortaklarının soruları ile uyumlu hale getirilmiştir. Birlikte toplanacak temel demografik bilgiler dahil edilmiştir. Bireysel, gönüllü veya önemli haber kaynağı mülakatlarına yönelik şablon seçenekleri mevcuttur.

Anket formu

Kobo xls formu

Toplum geri bildirimlerini ve algılarını izlemeye, toplamaya ve analiz etmeye yönelik araçlar ve rehberlik:

[Geri bildirim ve güven arasındaki bağlantılara ilişkin bir "dergi"](#)

[IFRC Geri Bildirim Başlangıç Kiti](#)

[IFRC COVID-19 Geri Bildirim Araçları](#)

[RCCE COVID-19 Soru Bankası](#)

[Krizlerden Etkilenen İnsanlarla Daha İyi Etkileşim İçin Sosyal Medya Nasıl Kullanılmalı?](#)

Önerilen kaynak bağlantıları:

[Toplum Katılımı ve Hesap Verebilirlik Merkezi](#), COVID-19'a yanıt verilirken kültürel olarak uygun ve bağlama özel toplum katılımı yaklaşımlarını planlamaya ve uygulamaya yönelik temel kaynaklar ve rehberlik içerir. Ayrıca, [Toplum Katılımı ve Hesap Verebilirlik Kılavuzu](#) gibi genel kaynaklar da mevcuttur.

IFRC Aşılama ve Belge Kitaplığı, aşılama ve bağışıklık kazandırma yaklaşımları hakkında yararlı bilgiler içerir.

COVID-19 Aşısı Cep Kılavuzu Kaynak Paketi, Ulusal Toplulukların personeline ve gönüllülerine yönelik toplum katılımı eğitimini, temel risk iletişim materyallerini ve araçlarını içerir.

IFRC Global Repository of COVID-19 IEC Materials (IFRC COVID-19 IEC Materyalleri Küresel Kaynağı) şu yaygın Bilgi, Eğitim ve İletişim (BEİ) materyallerini içerir: posterler, broşürler, el ilanları, infografikler, COVID-19 videoları.

WHO Coronavirus Disease (COVID-19) Dashboard (WHO Coronavirus Hastalığı Paneli), COVID-19 hakkında düzenli olarak güncellenen veriler, istatistikler ve bilgiler içerir. Ayrıca, [COVID-19 Aşılarının Kabulüne ve Uygulanmasına İlişkin Davranışsal Hususlar](#) gibi rehberlik sunan temel bilgiler de bulunur.

Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu (IFRC), 192 Ulusal Kızılhaç ve Kızılay Derneği ve yaklaşık 14 milyon gönüllüyle dünyanın en büyük insani yardım ağıdır. Gönüllülerimiz kriz veya afet öncesinde, sırasında ve sonrasında topluluklar arasında yerlerini almaktadır. Dünyanın ulaşılması en zor ve en karmaşık ortamlarında çalışarak, hayat kurtarıyor ve insan onurunu destekliyoruz. İnsanların güvenli ve sağlıklı hayatlar yaşayabileceği ve gelişme fırsatlarına sahip olabileceği daha güçlü ve daha dirençli ortamlar haline gelmeleri yolunda topluluklara destek oluyoruz.

© Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu, Cenevre, 2021

Bu yayının herhangi bir kısmı, kaynak açıkça belirtilmek kaydıyla, Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu'nun önceden izni olmaksızın alıntılanabilir, kopyalanabilir, başka dillere tercüme edilebilir veya yerel ihtiyaçları karşılayacak şekilde uyarlanabilir.

Bize ulaşın:

Ticari kopyalama talepleri, IFRC Sekreterliğine yönlendirilmelidir:

Adres: Chemin des Crêts 17, Petit-Saconnex, 1209 Geneva, İsviçre

Yazışma adresi: P.O. Box 303, 1211 Geneva 19, İsviçre

T +41 (0)22 730 42 22 | **F** +41 (0)22 730 42 00 | **E** CEA.Geneva@ifrc.org | **W** ifrc.org

Bizi takip edin:

twitter.com/ifrc | facebook.com/ifrc | instagram.com/ifrc | youtube.com/user/ifrc | tiktok.com/@ifrc